

Ֆ Է Լ Է Ք

ՄՈՒՍՍԱԿԱՆՐ

Րիսալէյի իւմիյէ, էտէպիյէ, սանաիյէ, թիւն-
նարիյէ, հիֆեսեէ վէ մէպահիսի
միւֆիտէյի սահրէ.

ԷՍԷՐԻ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ՊԱԼԸԳՃԵԱՆ

ՍԱՊԸԳ ՄԻՒՏԻՐԻ ՄԻԼԼԱ ԳԱԼԷՄԻ ՏԱԱՎԻՅԻ ԹԻՃԱՐԷԹԻ ԳԱՅՍԷՐԻՅԷ

ԻԻԶԻԻՆՃԻ ԱՌԱՑ ԱԼԷՆԷ
ՊԵՇԵՆՃԻ ՃԻԻՋ

معارف نظارت جلیله‌سندن تحصیل اولنان رخصت موجبیه طبع اولمشدر — رخصتنامه تاریخی فی کانون ثانی سنه ۹۷

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ՄԱԹՊԱՆԱԻ ԱՐԱՄԵԱՆ

1884

Յ Է Լ Է Ք

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Է Ր

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՖԻԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ՊԻՐ ԹԷՊԷՏՏԻԻԼԱԹՐ ՂԱՐԻՊԷ
(Ճիշ 3 Ախսիս 4 ՏԷՆ ՏԷՎԱՐՄ (տա. 51)

. . . ԷՖԷՆՈՒ

ՄԵԾ. ՄԻՐԱՆ ՔԻՐՔԵՆԱՆ ԷՖԷՆՈՒ-
նին ՈՐՈՇՐ նէզարէթինտէ պուլունան,
վէ մըզտարը շակիրտանը 120 նէֆէրէ
զարիպ օլան Միւրապնէան մէքթէպի սէա-
տէթ մէքթէպինին իմթիհանը սէնէվիսի,
միլլէթիմիզտէն վէ միլլէի սաիրէտէն միւ-
րէթթէպ միւմէյեիզինի միւհմէրէմին, վէ
զէվաթը քիրամ հազրաթը հուզուրունտա,
շէհրի հալին 25ինտէն պէտ իլէ 27ինճի
կիւնինէ գատար իմթիտատ էյլէտի:

Շակիրտան՝ Էրմէնիճէ, Թիւրքճէ, Փը-
րանսըզնա, Կրօնադիսուքիւն, Ազգ. սրտ-
մուքիւն, Թուրքանուքիւն, Աշխատհա-
զրուքիւն, Տրամաքանուքիւն, Աստեղադի-
սուքիւն, Ճարտասանուքիւն, վէ սաիրէ
իւզէրինէ վուզու պուլան Էսաիլէէ Էն-
վէպէյի մամուլպէի իծա պիրլէ, ճիւմէ-
նին շաւանը թագուիր ու թահսինի օլ-
տուլար:

Փազար կիւնիւ տախի տարպ օլունան
զամիանանըն ավազը հալալէթ էնտազը
իլէ Էհալի Օ. Եկեղեցիէ տալէթ օլուն-

մուշ, վէ սաֆաէսմէյի սէլամ օլան շա-
կիրտանըն թէրէննիւմազ օլտուզլարը
«Օլ շէհինշահը» կիւֆթէսինին(1) վէլվէ-
լէյի նաղմէյի խօշ ահէնկի, րէհինի
րիւթպէյի աֆազ օլմուշ իտի:

ՄԷՃԻԽ՝ ՄԵԾԱՐՈյ Յակոբ Միւրապն-
եան ԷՖԷՆՈՒ ճանիպինտէն մէքթէպին
հալը հազրըր հազրընտա մալիւմսթ ի-
թասընտան, վէ նազըր ԷՖԷՆՈՒ թարա-
ֆընտան իպզալ պուլլուլան մէսաի ու
ղայրէթ վէ մատտի մանէվի մուալէ-
նէթ պապընտա իպրազը շիւքրանտան
իպարէթ խիւլասէթ իւլ մէալ պիր նուծգ
իրատըլլա քիւշատ էտիլտի:

Պատէհու չաքէրլէրինտէն մալտա բէյ-
տէր բէյ. վէ պէհէր նուծգա տա արմօ-
նիք րիֆազաթը իլէ Էրմէնիճէ վէ Թիւրք-
ճէ զասիտէյէր թէրէննիւմ պիրլէ ֆասը-
լա վէրիլէրէք, մէքթէպի մէզպուր մուա-
վինի Ռուրէն Պետրոսեան, շակիրտան-
տանտան Միսակ ինճէ Յակոբեան, Քե-
րուլրէ Աֆանճանեան, Յարուծիւն Իսկէն-

(1) Իշ պու պէյիթ վէլիինիմէթի պի-
միննէթիմիզ ԷՖԷՆՈՒմիզ հազրէթլէրինին
նաֆը Հիւսեֆուլարընա օլարազ խա-
սէթէն թէրթիպ էտիլմիշ իտի:

տէրեան, վէ Բանայօթ էֆէնտիլէր ճանիպինտէն մէսալի միւսթէլիֆէյի իլմիյէ իւզէրինէ նուծղար իրատ, վէ տիկէր պազի շակիրտան Թարաֆընտան իսէ ոսանաւորդար ինշատ օլունտու:

Էսէրի պէրկիւզիտէլէրի իլէ քէսպի շէօրէթ էթմիշ օլան Անասթասիոս Լէվիտիս, վէ միւսթէհիլէրտէն ինճէ Յակոբեան Յակոբ, վէ Սահակեան Սմբատ էֆէնտիլէր Թարաֆընտան իրատ օլունտան նուծղարըն մէալի տախի, մէքթէպի մէգպուրին Եօզղատ էհալիյի խրիսթիանիյէսինէ պիր ճայը սէատէթ օլանաղը իւմտիւնի իթեանտան իպարէթ իտի:

Ինթիհասընտա նագըրը մուսաիլէյի Միհրան էֆէնտի(1), շակիրտանըն Թէշվիզինի, վէ միւսթէթմիշ էֆէնտիլէր իլէ հուզգարը սաիրէեէ պէեանը Թէշէքքիւրիէթի հապի պիր միւսսիր նուծղ իրատ, վէ շակիրտանա չէնտ զըթա Գեղագրուծիւն Գօրթանքէթի խարիթալարը վէ պիր Թագըմ կիւզէլ քիթապլար իհտա էյլէտի:

Տնօրէն դասատու Յակոբ էֆէնտի տախի Էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա օլարազ 400 ղուրուշ զըյմէթլի միւֆիտ քիթապլար հիպա, վէ մէճլիս՝ բուհպանան տիւսարլլա ինթիհա էթտի:

Ա.Ի.ԵՏԻՍ Ս. ՄԱՇԼԱԳՃԵՍ.Ե

30 յուլիս 1884

Եօզղատ

Տիւրքիւշա վէ լաթիֆ հէվալարտա սանըրսըն քի մահլա քէսրի մէսէրրէթի գալպ զըմնընտա զիեայը շէմսուզրունու աօլաշան սահապ գըթալարը կիպի, պէօյլէ պիր բիւրմէսէրրէթ զիյնէթի տախի իխլալ նիհէթիլլէ, մէճլիսի մէգպուրտա պիր պէտիսահ թարաֆընտան մուսամէլէյի նամէր-

(1) Էֆէնտիլի միւսաիլէյիսին պու եօլտա նիշէ շաեանը սիթաիշ էսէր վէ հիմմէթլէրի բէյ տէր բէյ բէսիտէյի սամէյի չիւքրան օլմագտա տըր:

զիյէտէ պուլունուլտուղու, վէ հիւզղար ճանիպինտէն իսէ, մուգապէլէյի լեազըմէ իլէ թահգիր օլունտուղու, մէքթուպու մէգպուրտէ միւնտէրիճ իտի իսէ տէ, պիլ օ նօզթայը լէքէեի թէրգին էյլէտիք:

Պու առէմ կէօրիւնիւր քի մուգատտէմէյի պահսըմըղտա պէեան էթտիյիմիլ սէնէտէն դալմա կիպի օլմալը, վէ սէօղ տիյնէր իսէ, պու ագըլտա կիթտիքճէ քէնտիսինի, վէ էմսալլէրինի հէր քէսին թահգիր իտէճէք օլտուղու պիր տէվիրտէ եաշաթօր իտուլինի գօլայճա թանըբըպ տա պատէմա օնա կէօրէ պուլունմալը տըր:

Իշթէ օ միսիլլուլէրէ հէմտաղը տէրուն վէ հէմտէ միւսիպի թէվպիս, վէ շակիրտանը պատիլի թէշվիզ օլտուն էֆքեարը խայրիյէսիլլէ, մէքթէպի մէգպուրա թարաֆըմըղտան տախի իհտաէն, Յ առէտ Սէատէթի ինսանիլլէ. վէ 10 առէտ տէ Դալաիտի նագըլը հուրուֆ կէօնտէրիլտի. վէ թալէպէտէն Համբարձում Ուղուրեան էֆէնտիլին օգուտուղու ոտանաւոր իսէ, պազի թասահիհաթ իլէ զիրտէ տէրճ էտիլտի:

Պու ալէմսէ չօգ տուր էստա,
Ազը պէեւր էրմէգ զիցհար,
Իսէր քէեֆիլ գաքէ էպհար,
Դում քանէսի տախի քիւհար:

Չար հանիպսէ պիր հիւմաիւ,
Քիւլլիւ էհսամ մա առաիւ,
Են իհսանսա օ՛նէ խահիւ,
Սրըր իքմէք իշուն քէֆիւ:

Չաիֆ Ֆանի պու Ե՛ հիւմէք,
Պիփաեան լուք մէմլու հիւմէք,
Իսէր եէր կէօյ հէք մահմէսէք,
Օլ խալիգէ սանա հիսպէք:

Սէն սէ մագար գըլ է՛յ առէմ,
Հայրէք իզհար էք սէմ պէ սէմ,

Պիր էնկիւտի Հազգ պու ալեմ
էսէր իմա նէլի միւլպնէմ :

Մասամ պիղի ցարք ինսան
հալլ իլէսի օլ Եարասան ,
իլմ ու նէհսլէ օլուր հէր ան ,
հաֆի մէֆուֆ , սրր սա անան :

Պու քարգ քէմին իչուն մարլէպ ,
Օլսու նայկեան հէման մէֆէպ ,
Մէկունս էմրէ օ' սուր սէպէպ .
Ձուլմէքէ նուր էֆեա ֆէվէպ :

Մէֆէպ ուլում միւֆթանր սր :
ձիւհէլանա քէնանր սրր ,
Անէ սէրվէր պուլուր Ֆագր ,
համուռ պիւլպիւ կիպի ժագր :

Ֆէմի քրօր պու գասար արգ
իլէ էֆեար իսէր իպրազ .
Քիւսքախ գալպլէ ասի էլֆազ ,
Սիգսէն քէվիք գըլար նիեազ :

ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՔԻԹԱՊԷԹԻ ԹԻՃԱՐԷԹ

(Ճիշ 2, Աիւսխ 22 skn skilum (սա.340)

Խոսուսի գանկը շիրքէթ տիր .

Պու տա պալէատա պէեան օլունան իւչ
նէվի շիրքէթէ հիսսէտար օլանըն պիրիսի՝
նէֆսի հիսսէսի իչուն , եախօս պիր ու-
մուր վէ եա պիր մասլահաթը մախսուսէ
իչուն պիր շիւպէ քիւչատ իտէրէք , խա-
րիճտէն պիր զաթլիլէ ագա օլունան շիր-
քէթ տիր :

Իչպու շիրքէթին մուամէլաթը նէ' եօլ-
տա ճէրեան իտէր :

Պու շիրքէթ ըյսէն պիր մուամէլէ սա-
հիպի օլմանըպ , էկէր պիր շիրքէթէ հիս-
սէտար օլանըն հիսսէսինտէն տօլանը ի-
սէ , հիսսէտար իլէ անա շէրիք օլանըն
միեանընտա , եախօս պիր ումուրուն
մասլահաթը մախսուսէսի իչուն իսէ , օ'
ումուրուն սահիպի իլէ խոսուսի շէրիք
միեանընտա մոհտուտէն պիր մուամէլէ-
յի իլթիրաքիյէ տիմէք օլուր . վէ պինա-
էն ալէյհ իսթիհգադ ու մէսալիեթի տէ
աւըլա մուալլադ պուլունուր :

Պուրասընը իգահ իտէլիմ . խոսուսի

շիրքէթ , էկէր պիր շիրքէթ հիսսէսին-
տէն տօլանը իսէ , շիրքէթի ասլիյէ հիս-
սէտարլարընըն , անը ըյսմէն թանըմադ
օլտուգլարը կիպի , քէնտիսինին տէ օլ
հիսսէսի իչուն շիրքէթի ասլիյէնէ միւ-
րաճաաթա , վէ մէսալիհի ճարլիյէնէ միւ-
տախէլէնէ գաթան հագգը օլամուդ . ան-
ճագ՝ հիսսէսինէ շէրիք օլտուգլու գաթ-
տան , օ' հիսսէնէ խապէթ իտէն թիճա-
րէթ սէհմինի թալապ , վէ պիեան թարի
օլտուգլու հալտէ իֆա իթմէք մէճպուրի-
նէթինտէ պուլունուր :

Հիսսէնէ խապէթ իտէն քեար ու պի-
եանտան տօլանը միեանէլէրինտէ իլթի-
լաֆ հասըլ օլուր իսէտէմի ասըլ շիրքէ-
թէ միւրաճաաթ իտէմէզ :

Էվվէթ՝ օլ պապտէ շէրիքինին , օլ շիր-
քէթտէն հիսսէսինէ խապէթ իտէն քեար
ու զարարը թէպէյեիւն իլէմէք իւզրէ ,
շիրքէթին պիր գըլթա հիսապ պիլանչօ-
սունու իպրազ իլէմէսի քեաֆի տիր .
խոսուսի շէրիք անը այնըյա գապուլ ,
վէ իգթիգասընը իճրա իթմէյէ մէճպուր
տուր :

Ումուրուն թիճարէթի զաթիյէնին պիր
ճիհէթինէ մախսուս օլան խոսուսի շիր-
քէթ նէ՝ վէճհլէ մահտուտ տուր :

Պու տախի ումուրուն եալընըզ օ' ճի-
հէթի իչուն թահլթը ինհիսարուտ օլաճա-
ղընտան , օլ պապտէ ագա խոլիլէն մու-
գալլէլէ հէր նէ՝ իսէ , անը թէճապուզ
պիրլէ ումուրուն էսասլիյէնէ միւտախէլէ
իտէմէզ . վէ մուամէլաթը մախսուսէսին-
տէն տօլանը , ասըլ նէզտինտէ մէսուլ օլ-
մագտան նաշի քեար ու զարար հիսա-
պընը՝ գիքը օլունան ումուրա իթա իթ-
մէք վազիֆէսիլլէ միւքէլլէֆ պուլունա-
ճաղը կիպի , մուամէլաթը վագաաղըն-
տան տօլանը տախի , ահատտ ինտինտէ
շիրքէթի ասլիյէ մէսուլ օլուր :

Իլթէ պու շարթ իլէ պիր առէմ , ու-
մուրունա միւթէատաիտ շիւպէլէր աչա-
րագ , հէր պիրիսինին խաարէսինի , մու-
գալլէլաթը մախսուսէ իլէ խոսուսի շէ-
րիքէրէ իհալէ իտէ պիլիր , Անճագ՝
իչպու շիրքէթին մուվագգադ շիրքէթլէ-

րէն փէք միւշապահաթը պուլուննաճաղընտան , օրաբնա տիգգաթ օլունմագ լեազըմ կէլիր :

Մուվագգաթ շիրքէթ նէ տիր , վէ խուսուսի շիրքէթտէն նէ վէճէ իլէ թէֆրիգ էսիլիր :

Իշպու շիրքէթ տախի պիր քէյֆիեթ , եախօտ մէսալիհի մախսուսէ հագգընտա պիր եախօտ միւթէատտիա զէվաթ պէյնինտէ մուվագգաթէն ագտ օլունան շիրքէթ օլուպ , պագայը հիւքմիւ օլ խուսուսուն խիթամ պուլմասընա մուալլագ տըր :

Պինաէն ալէյհ պու շիրքէթ , պիր շիրքէթի ապիլէեէ շիւպէ քիւշատի , եախօտ պիր տիլէր շիրքէթտէ օլան հիսսէեէ հուգուգու իշթիրաքիյէ խթիհասալի կիպի մուգալէլէյի մախսուսէեէ , վէ վագը սէրմայէեէ մէճպուր օլմագսըզըն տախի ագտի ճարիզ օլա պիլիր . նէթէքիմ , իշպու շիրքէթին ագիտլէրի տիլէտիքլէրի հալտէ իթիպարի սիւրէթտէ օլարագ պիր մալ , պիր րիւսիւմ եատէ աշար , պիր համուլէ հընթա , վէլէասըլ պունա տաիր պիր շէյ ալըպ սաթմագ իւզրէ հիսսէյի մաալիւմէ իւզէրինէ պիր շիրքէթ ագտ իտէ պիլիլէր , վէ շիրքէթ իտէ , օլխուսուսուն խիթամը մուամէլէսինտէ միֆսուխ թուլթուլուր :

Պիր մուգալէլէյի մախսուսէեէ մէրպուլթ օլմատըլը հալտէ , իշպու շիրքէթ նէ վէճէլէ խապաթ օլունապիլիր :

Իշպու շիրքէթին՝ զօղիթիֆ շիրքէթլէրի կիպի խաղգա իլան վէ սաիրէ հօլունտա մուամէլէյի ումուսիյէսի , վէ շէրաթիթի մախսուսէսի , վէ խուսուսի շիրքէթլէր միսիլլու վագիֆէյի միւսթէլիֆէսի օլմաեըպ , նէթիճէյի մաթլէպ պիր խուսուսուն իֆայը մուամէլէսինտէն իարաթթ պուլուննաճաղընտան , օլ պապտէ ճէրեան իտէն մէքեաթիպի մուխապէրէ , տէֆաթիլի մուհասէպէ վէ էվրագը սաիրէ իլէ , հէման վուգույի շիրքէթին խապաթ իտիլմէսի քեաֆի տիր :

Ձիքր օլունան շիրքէթին տէեունի հագգընտա շիրքէթեանըն մէսուլիեթի նէ տէրէճէտէ օլուր :

Շիրքէթի մէզպուրէնին տէեունի իշուն շիրքէթեա իմզասըլա պիր սէնէտ վէրիլիպ , վէ սէնէտտէ իտէ տէյնին շիրքէթէ ախտ օլտուղու կէօթէրիլտիլի հալտէ , մէթնի սէնէթտէ քէֆիլի պիլ մալ լաֆըլ մէվճուտ օլմասա պիլէ , շիրքէթեանըն պիր պիրլէրինէ քէֆիլի պիլ մալ գաիտէսիլլէ թէսլիեէ իթմէսի լեազըմ կէլիր . վէ տիլէր շիրքէթլէրտէն շուֆարը տա վար սըր քի՝ էկէր շիրքէթի մէզպուրէեէ սէրմայէ վագ օլունմուշ իտէ , եալընըլ շիրքէթին տաիլլէրինէ միւնհասըր օլմաեըպ , ախէր պօրճուլար տախի տիլէտիքլէրի հալտէ հիսսէտարանըն նէֆսի պօրճարընը օ՝ սէրմայէտէն թէսվիլլէ իթտիրմէյէ սալիհ օլա պիլիլլէր :

(Գուսուրու պրահնա)

ԳԱՅՄԵՐԻՅԷՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸԼԸԸԸ

(Ճիյո 3 նիւսիս 4 տէն տէլամ (սա. 54))

Պու սէօզէ ճիւմէթէն էլ չըրփտըլար , վէ « Եաշա վարթապետ » շէվգինիլէ տէեէրէք պիրէր եարըմ տահա չագըշտըրտըլար :

« Պու տա պու գատար իլէ քեաֆի տիր » տէտի վարթապետ . վէ իլալլէթէն « Սիգէ պիր տէ օեուն չըգարաեըմ տա պագընըլ նէ՝ թուհաֆ շէյ տիր » ճէվապըլլա գօյնունտան պիր եազը ճէալլէլի չըգարըլ « Պունուն ուսուլի տէտի , կէօզ եուսուպ փարմագ պասմագ տըր . փարմագ հանիլը եազըեա իսապէթ իտէր իտէ , օ եազը իլէ պաշլար պիր սէյմէ , վէ էտէպիեաթճա տուրուպու էմալ սէօյլմէլի » :

Հաճի պասա ճէալլէլէ նազար էթմէքսիլին « Մատամ քի տէտի , իշմիլտէ էրմէնիճէ պիլլմէեէն պուլունտուղու իշուն թիւրքճէ գօնուլուհօրուլ , թիւրքճէտէ օլմաեան եազըլարըլըգա փարմագ պասըլըր իտէ նէ՝ սէօյլէեէճէյիլլ » :

« Պու ճէալլէլի եինէ պէօյլէ պիր մէճիս իշուն իքի կիւն օլուր եազալը , ճէվապ վէրտի վարթապետ , օրատա տա

թիւրքճէ սէօյլէշիւտի իշուն թիւրքճէ-տէ օլմահան եազըւարըմը չըգարըմը տըր:»

« Էօյլէ իսէ ուզաթ, տէտի հաճի պա-պա. իք տէֆա պէն պասսաեմ » վէ կէ-զիւնու եռումուպ տա փարմաղընը ու-զաթ մատա Ս եազըսընա իսապէթ էթտի. « Սապր իլէ գօրուգ հեղիա օյուր սուս եապիրաղը աքրաս » տէտի: Ծիւմլէթէն պէյէնտիէր:

Կիւրիւնլիւ թիւճճար Ե. եազըսընա պաստը. « Եաշանընըն հիլի եանընը սա փիւսէ ինանընըն » մէսէլինի սէօյլէտի:

Հէր քէս եօլունտա եօլունտա տէտի:

Տ. Հայր ի եազըսընա պաստը « Ինասն ինասըն եիւզիւնէ պագար, Արշահ ին-սանըն գալպիւնէ » տէյինճէ, պունա ճիւմ-լէթէն էլ չըրիտըլար. վէ Տ. Հայրըն րուհանի օլուպ, եազընըն վէ էմսալըն տա րուհանիէն մուվաֆըգ թէսատտիւֆիւնի էյլէնճէլէրինին կիւնահսըղըղընա համլ գըլտըլար:

Խանէ սահիպի հաճի Գաբրիէլ ախ-պարը սօրարսան կէօզլէրինին իշինէ դա-տար կիւմլէքտէ, վէ օ' կիւնիւն հիւք-միւնճէ մէմլէքէթին էքսէր մահալլէրին-տէ եազասը աշըմատըգ առաւպեղ սէօզ-լէր, վէ էտէպէ մուզալի էյլէնճէլէր իլէ վազըթ կէշիլիլի օլուուղու հալտէ, քէնտիլէրինին պէօյլէ պիր քիսարճա, վէ տէ իսթիֆատէ էտէրճէսինէ էյլէնիշլէրի իշուն, հէյէթի մէճլիս հազգընտա սէ-նալար էթմէնին արգասընը քէսմէմէքտէ իտի:

Մարաշը թիւճճար Հ եազըսընա պա-տը. « Հագընա գարար հարաւ ֆեսրսան եհն իր » տէտի. պու տա մուվաֆըգ տէյի պէյէնլիտի. եազը ճէտվէլինի հաճի պապա էլինէ ալըպ « Սիգէ տէ պէն պա-տըրահեմ » տէեէրէք էվվէլա աշիգ Լուլթ-ֆիւնէ ուզաթ մատա Տ եազըսընա պասըպ չու պէյիթի սէօյլէտի:

« Տաղ նէ գատար եիւճէ օլսա զէրվէ-սինտէն եօլ կէշէր. Օլմա մաղրուր չուն Տէվէտէն պիւեիւք ֆիւ վար տէմիլէր:

Տէրալի սէօյլէր աշգը աղէր Տիւնեա պիր մէյիսանէ տիր, Տէլի իշուն տիւլիւն պայրամ կիսի օլուր հէր կիւնլէր:»

Ծիւմլէսի պիրտէն իթթիֆազը կիսի եաշա աշիգ Լուլթֆի պաղըղտըլար:

Սըրա վարժապետէ կէլիպ փարմաղընը եազընա տօղրու ուզաթ մատա հէր քէս « Պազալըմ գանկը եազընա պասսաճագ » տէեու եիւրէք թիւքէթմէտէլէր իքէն, Կ եազըսընա պաստը. պազիլէրի տուրու-պու էմսալտէ պու եազը չօգ իշլէք տէ-յիլ տիր էյի պիր շէյ սէօյլէեթմէյէճէք զանընտա պուլունուրլար իտի:

Լաքին վարժապետ պիւա ֆասըլա հէ-ման քէլամա աղաղ իտէրէք մանղումէն

« Կէտահա իթիպար եօգ աուր հէման իգզէթ օլուր պահա.

Կիւլ տիւշտիւ էզհարը թազսիմ էտէր իքէն օլ խար փայէ.

Կէվհէր փէյտա էթմէք իշուն գատիր սէնի Հագգ խարատան,

Կիւնահ քիւհ օլսա տա օլուր զէրէ գատար իման սայէ: »

պէյիթինի սէօյլէտի. հաճի պապանըն « Պու հէփսինէ լիմնու սըգաը քէլամը հէնուղ ազընտա իքէն ճիւմլէսի պիր-լիքտէ մաշալլահ... պաղըղտըլար, վէ պիրէր տահա աթըղտըրտըլար:

Վարժապետ էյլէնճէնին թարղը տէյի շիւտիքճէ մէճլիսին ճիւտը արթաճաղընը պիւտիյինտէն, պսնլարա պիր պաշգա թէքլիֆ տահա էթտի. շէօյլէ քի, փար-չա քեաղըտլար իւզէրինէ պազի շէյլէր եազարագ գուրա քեաղըսը կիսի պիւ-քիւպ գարըղտըրտըգտան սօնրա « Հէր քէս պիրէր թանէ ալըն, վէ քիմէ նէ' իսապէթ իտէր իսէ, օնա տաիր պիր գըս-սէ սէօյլէսին » տէտի:

Իլք տէֆա հաճի պապա էլինի ուզա-տըպ պիր քեաղըտ ալտը. աշըպ օգու-տուլար քի պուշուշար եազըլը. « Իշթէ սիգէ պիր թուհաֆ պուլուշլար գըսսէսի » տէեէրէք պաշլատը շունու նագլ էթմէեէ:

« Գըրալըն պիրիսի մէհարէթի չուր

պուրմուշ օլտն պիր պաղըճըքը ճէլլ էթ-
տիրէրէք. — 1. Տիւնեանըն օրթասը նէ-
րէսի տիր. 2. Պէնիմ գըյմէթիմ գաճ
ղուրուշ տուր. 3. Պէն շիմտի նէյէ՞ ի-
նանընօրում, պուռնարը պիլէճէքսին —
տէեու թէքլիֆ էթտիքտէն սօնկրա, է-
յէր պիլէմէզ իսէ իտամ օլունաճաղընը
տա թէհտիտանէ պէեան էտէր:

« Պաղըճը իւշ կիւն րուխսաթ թահսի-
լիլէ կիտէրէք, իւշիւնճիւ կիւն գըրալըն
հուզուրունա չըգըպ, — Պուեուրունուզ
էֆէնաթիմ, տէր. գըրա չըգըպմ քի,
տիւնեանըն օրթասընը կէօթէրէյիմ: —

« Գըրալ իլէ պիրլիքտէ խարիճի շէհիրէ
չըգըմալարընտա, պաղըճը պիր միւնասիպ
մահալի էօյշիւպ պիշիպ վէ աաըմլասըգ-
տան սօնրա, պիր տէյէնէք տիքէրէք,
— իշթէ տիւնեանըն օրթասը պուրասը
ալըր, տէր. էկէր շիւպհէնիզ վար քսա
քիմէ իսթէր իսէնիզ էօյշտիւրէպիլիրսի-
նիզ — Գըրալ պու պուլուշա պիր ճէվապ
վէրէմէէրէք — Հայտէ տէեէլիմ քի պու-
նու սիլտիսիզ, տէր. պէնիմ գըյմէթիմ
գաճ զուրուշ տուր օնու սէօյլէնիսիզ: —

Պաղըճը տիւշիւնմէքսիզ — Օթուզ իքի
ղուրուշ տուր ճէվապ վէրիւր. զիրա է-
ֆէնտիմիզ օթուզ իւշ զուրուշա սաթըլ-
տը սիզ օնտան նասըլ օլսա պիր զուրուշ
էքսիք էթմէլիսիսիզ: —

Գըրալ պու պասլտէ աալիսի սիւքիւթէ
մէճպուր օլարագ. — Պէն շիմտի նէյէ՞ ի-
նանընօրում — սիւալիսի սէրտ էտէր:

— Սիզ, տէր պաղըճը. շիմտի ինանը-
նօրունուզ քի պէնտէնիզ ագտէմճէ ճէլլ
էթտիրտիլիսիզ պաղըճըքըմ տէեու, հալ
պու քի էօյլէ տէյիլ տիր. պէն անըն գը-
նաֆէթինէ կիրմիշ տէյիրմէնճիսիսիմ: —

« Մէյէր իտէ պաղըճը՝ մէգքիւր սիւալ-
լարա պու ճէվապլորը վէրմէեի տէյիր-
մէնճիսինէ թաարիֆ էտէրէք, քէնտի գը-
նաֆէթինէ սօգուպ Գըրալա եօլլամըշ
ըմըշ »:

« Գըրալ՝ պու թէտպիրէ թէաճճիւպ-
տէ դալարագ — Պաղըճըլար տէր. հէր
նէ դատար քեազիւպ իսէլէր աէ, քիզպի
եութուրաճագ ուսթալըզլարը տա վար
տըր: —

Մէճլիս պիր դահ դահա տըր գօվա-
րըպ, « Կիւրիւնլիւ թիւճճար բիանգօսու-
նու չէքսին » տէրլէր. չէքտի քի սասա-
գաթ եազըլը:

« Էֆէնտիսին պիրիսի, տէտի. մէրքէ-
զի իզտիհամ օլան պիր զօգադտան կէչէր
իքէն, սալլին պիրիսի սատագա թալէպ
իտէր. աճէլէ իլէ ճէպինտէն չըգարըպ
օն փարա վէրիեօրում զանընյա պիր
սլթուռն վէրիւր:

« Տիլէնճի պագար քի ալտըղը ալթուռն,
պիր ալթուռն սատագա վէրիլմէյէճէյինի
տէրքիլէ պէրապէր, պէլքի ուֆիազըղը
եօգ տուր տա պօզտուրսուն տէեու վէրտի
զանընյա կէօթիւրիւպ սարրաֆա պօզ-
տուրարագ տէր ագապ ալտէթ իտէր ի-
սէ տէ, էֆէնտիսինի օրատա պուլամազ:

« Զէվալը փարալարըն մուհաֆազաը
տէրտիսին տէ չէքէրէք պէհէր կիւն օրա-
տա տուրուպ էֆէնտիսի պէքլէր. նիհա-
եէթ կիւնիւն պիրիսինտէ րասթ կէթի-
րի իսէտէ, էֆէնտի ֆագըլը ունութ-
մուշ օլտուղունտան սալուշուպ կիթմէք-
տէ իքէն, գօշուպ գօլընտան թուլթար
վէ պիլա նօգսան օլարագ ալթուռնուռ
պէտէլիսի ալուճունա սաեար:

(Դուստուռ պաշեմա)

ԳՍԹԼԸ ԹԵԱՍՍՈՒՊ

Մէզհէպլին՝ ինսան միւտախէլէսին-
տէն արի, վէ Ալլահ իլէ պինի աուէմ
պէյնինտէ պիր վիճտանի խուսուս օլ-
տուղու, օլ պապտէ գանճու թապիս-
թըն ինսանը սէրպէսթ պըրագմըշ օլ-
մասըյա միւսպէթ պուլունտուղու կի-
պի, գալանինի մէվղուէյի մէտէնիյէ
տալի, գանճու թապիսթա միւթա-
պագաթ իտէրէք, մէզհէպ սէրպէսթ-
լիլինէ գարչը պիր նէվի ճէզա թէր-
թիպինի, եախօտ մուամէլէյի ճէպրի-
յէտէն մաատուտ օլան հալաթտուն
հիշ պիրիսինի թէճվիզ գըլամամըշ օլ-
տուղու վազըհէտէն տիր:

Պու իֆատեմիդ՝ մէտէնիեթի միւ-
քէմմէլէ ճիհէթինէ մաաթուֆ օլուպ,
մէսէլէեէ պիր տէ օ՝ տաիրէնին խա-
րիճինէ չըգըլարագ աթֆը նազար ի-
տիլիր իսէ, ինսան գըսմընըն մէզհէպ
պապինտէ տախի պիլ աքս պիր ճինա-
եէթի ազիմէ գատար իճպար վէ եա-
խօտ թէհտիտ թաշթընտա պուլուն-
տուղունու մա էտ տէհշէթ սէյր իտէ-
ճէյիմիդ տէրքեար տըր:

Մէտէնիեթի տաիրէսի խարիճինտէ
օլան վահշիլէրի պուրատա գալէ ալ-
մագ իսթէմէմ. զիրա քէնաթիլէրի վահ-
շի, վէ մուամէլէլէրի ճանվէրի օլտու գ-
ճա, անլէրտէն նէ մէհմուլ օլունմագ
քի պու տա օլունմասըն:

Պուրատա պէհան իտէճէյիմիդ
գըսմ՝ նիմ մէտէնի օլան, վէ եախօտ
թէասսուպ վէ ամեանէ սօֆուլուգ-
տան իսթիֆատէ ազմինտէ պուլունան
կիւրուհ տուր քի, պէօյլէլէր գատի-
մինտէն պէրու պյնը վահշիեթտէ,
վէ եախօտ մէզհէպի՝ ինսանը էսիր
էթմէյէ վասէթա եէրինէ իսթիմալ
իթմէքտէ պուլունուրլար:

Իշթէ պուրատա վազ օլունան ըէ-
սիմ, մէվզուի պահս օլան թէասսուպ-
տէն, եախօտ տահա տօգըրուսու մէզ-
հէպի՝ մէնֆաաթը տիւնեաթիլէեէ ա-
լէաթ իթմէքլիին թասնիաթը վա-
հիրէսինէ սիւրէթի ամեանէտէ գա-
փըլմը պուլունանլարը, նէվմի զաֆ-
լէթտէն ուեանտըրմամագ էմէլինտէն
իլէրի կէլմէ պիր գաթլ մուամէլէյի
միւտհիշէսի մէնզարէսինի իրաէ ի-
տէր. շէօյլէ քի:

Յովհաննէս Հիւս նամընտա օլան
պիր վաիզի մէհհուրու իթհամ էթ-
մէք իւզըն 1414 թարիխինտէ Զուի-
ցէրին Կօթանցիա շէհրինտէ պիր մէճ-

լիսի ըուհանի ինիգատ էյլէտի:

Պու առէմ օլ էսնալէրտէ Փափա-
նըն արթըգ հուտուտը ինսաֆը թէ-
ճապուզ իտէրճէսինէ, վէ մէսնէտի
ըուհանիսինի, մէնֆաաթը մատտիյէ-
եէ վէսիլէ իթթիսազ իթմէք իւզըն
մազֆիրէթ քեազըտլարը ֆիրուխթ
իթմէքտէ իտույինի թաաեիպ էթմիշ
օլտուղունտան, տինսիլլիք թէօհմէ-
թիլլէ մուհաքէմէեէ չէքիլմիշ իտի:

Մէճլիսի մէզպուրտէ Յովհաննէս
Հիւսին շէտիտ աթէշ իլինտէ եան-
մասընա, վէ 30 սէնէ էվվէլ վէֆաթ
իտէն խաճէսի Ուիքլիֆին տախի,
գապընտան քէմիլլէրի չըգարըլա-
րագ լազըմա աթըլմասընա հիւքմ օ-
լունտու:

Քրիստոսա տա եափտըգլարը կի-
պի, օ՝ վագըթլար պու միսիլլուլէրէ
իսթիհզա իշուն գափուլթլար կիյտիր-
մէք, պաշլարընա ատի շէյլէրտէն վէ
թիքէնտէն թաճ գօեուդ, էլլէրինէ
տէ ասա վէրմէք ատէթի օլտուղուն-
տան, Յովհաննէս Հիւսի տախի էօյ-
լէճէ տօնաթտըգտան սօնրա, մահալլի
իհրագտա պաշընա տա պիր քեազըտ
թաճ կէշիրտիլէր:

Իշթէ պու ըէսիմ օ՝ զէվալլընըն
եանմասը ալայընըն թասվիրի տիր քի,
մէճլիսի մէզպուրին հիւքմիւ, պէօյլէ
պիր մուամէլէյի վահշիլէեի ինթաճ
էթմիշ, վէ Հիւսին էօմրիւնէ էն ա-
ճըզլը սիւրէթտէ իսթամ վէրմիշ ի-
սէտէ, քէմիլլէրինին լազըմա աթըլ-
մասըլա, 30 սէնէլիք էօլիւ աճապա
էթթէտէ տէ եէրինի տէյիշտիրմիշ մի
տիր, էն զիեատէ ճայը իսթիլըրապ օ-
լան նօգթա իշթէ պու տուր:

Տ Ե Լ Է Մ Ա Ք

(Ճիւղ 3, նիւսխե 4 տեղ տեղում (սա. 63)

Վէ առա ճէսարէթ վերէրէք ճէսարէ-
ինիւ արթըզ կիտինիզ, տէր իտի. մու-
գալէմէթի՝ միւսիւսի մէնֆաթ օլտու-
ղու հալտէ, էն տէհէթլու թէհլիքէեէ
տէ գարը կիտինիզ. սիր մէլիքէ՝ էսնայը
մուհարէպէտէ թէհլիքէլէրտէն գաշըն-
մագ, ճէնկէ հիչ կիթմէմէտէն զիեատէ
զիւլ աիւր: Պիր գօմանտանըն՝ չէճաէ-
թինին մէջիւք պուլունմասը ճաիզ օլա-
մագ. էհալլի ումուսլիյէնին՝ զասլիթ վէ
մէլիքէլէրին մուհաֆազա էթմէսի նէ տէ-
րէճէ լեազըմ իսէ, անլէրին չէճաէթլէրի
հագգընտա տիւչարը իշթիպազ օլմամա-
լարը, անտէն չօգ զիեատէ էլլէմ տիր.
սիր ամիրին սիւթիւն օրտուեա իսլրէթ-
նիւմա օլմասը, վէ պէսալէթի զաթիյէ-
սլիյէ քիւլլիւ ասաքիլի թէհլի գըլմասը
իգլիթա էտէր իտույի, մալիւսիւսիւզ
օլտուն:

« Էօյլէ իսէ եւ Տէլէմագ՝ թէհլիքէլէր-
տէն գօրգմա. վէ չէճաէթլինիզի միւլէվ-
վէ կէօթէրմէքտէն իսէ, մէյտանը մու-
հարէպէտէ մագթուլ տիւլէքլիյէ էվա
թութ: Վուգուլթը մուգթագլիյէ իշին-
տէ քէնտինիզի թէհլիքէեէ սալը վէրմէ-
նիզ իշուն, էն զիեատէ գարը կէլէն միւ-
տահլինլէրէ գօլայըզլա գուլագ ասար
իսէնիզ, սիզի մուհագգար ատտ իլէ իլք
միւլթէքլիյէր տէ անլէր օլաճագ տըր:

« Մա մաֆիհի լիւզիւմսիւզ եէրտէ տաթի
նէֆսինիզի թէհլիքէեէ իլգա էթմէեինիզ.
զէքեալէթ իլէ իտարէ օլունմանն չէ-
ճաէթ՝ ֆազիլէթ օլմանըպ, իլլա էօմիւր
իշուն պուտալաճա սիր մուսամէլլիյէ թուհ-
գիլիյէ, վէ խըլը վահլիեանէ տիր. նի-
չուն քի ճէսարէթի միւթէհլիվիլիյէ, գա-
թան սիլաթար օլմալ. էսնայը թէ-
հալիքտէ նէֆսինի զասլի իտէմէեէն
քիմսէ. չէճի օլմանըպ վահլի սաեըլըր.
էօյլէսի ատէմին գօրգուտան սալիւ օլա
պիլմէսի, սէրտէն կէլմէսինէ միւթէվագ-
ղըֆ տըր, եօգսա՝ ազլը պաշընտա օլա-
րագ խալֆա զալէպէ իտէպիլմէսի իհ-

թիմալտէն տէյիլ տիր: Վագաա ֆիրարա
եիւզ թութմագ իսէ տէ, գալսլի ալթ
իւսթ օլուպ, լաեըզլը գօմանտա վէր-
մէք, վէ ֆուրսաթտան իսթիֆատէ պիր-
լէ տիւլմէնի տիւչարը հագլիթ, վէ վա-
թանա խըտալէթ էյլմէք իշին լիւզիւմիւ
գալիսի պուլունման ֆիքիւր սէրպէսթլի-
յինի տէ զայս էթմիւ պուլունուր. սիր
ասքէր նէֆէրի զայրէթինէ մալիք օլա
պիլիւ իսէտէ, գալիթ թէսպիլի էտին-
մէսինին իհթիմալի եօգ տուր. կէլլիւմ
քի, ֆիքիւր ուեանըզլըզ, վէ ամիրէ ի-
թաթալ պասլինտէ նէֆսինէ զալէպէ իտէ.
պիլմէք իթիտալքեարըզլը իլէ մութթա-
սըֆ պուլունմասը վաճիպէտէն օլան ա-
տի նէֆէրաթը ասքէրիյէնին չէճաէթի
սահլիհէսինի տաթի կէօթէրմէք. էս-
նայը հարսլա՝ հէր չէ պատապաւ եօլլու
հիւճուլ էտէն քիմսէ, ասաքիլին ինթի-
գամը թաալիմինի իսլալ, քիւսթալըզա
իրաէյի էմալ, վէ չօգ տէֆա պիւթիւն
օրտուեա իլգայը նէքալէթի ազիլէ պիր-
լէ միւլմէհալ իտէր. չէօհլէթի քեալի-
պէսինի մէնաֆիլի ումուսլիյէեէ թէրճիհ
իտէն քիմսէ, միւքեաֆաթա շաեէսթէ
օլմանըպ, հէմիլէ միւսթէհագգը ճէզա
սաեըլըր:

« Էօյլէ իսէ իհթիրազլը տապրան սէվ-
կիւլիւ էվալտըմ. օլմանա քի շան ու չէօհ-
լէթ տէնիլէն չէյի սապըրսըզլըզլա ա-
րանասըն. քէսպի չէրէֆ իթմէնին ասըլ
չարէսի, սիլա խալէճանը գալս վալթը
մէրհունուեա միւթէրագգըպ օլմագ տըր.
Ֆազիլէթ՝ նէ՝ տէրէճէ սաֆի, միւթէ-
տիլ, վէ շաշաեա խասլիւ օլուր իսէ, օ՝
գատար տա պատիլի իհթիրաւ տըր. պէ-
նի ատէմին՝ նէֆքինի թէհլիքէեէ իլգա
իլլմէք մէճպուրիեէթի նէ՝ գատար ար-
թար իսէ, պասիլիթ ու չէճալթին տէ
օ՝ նիւպէթտէ թէզէյիւտի իղթիլա ի-
տէր. ախէրինին հառէտինի իւզէրիմիզ
թահրիք իթմէքլիյին ասլա էլվէրմէզ ի-
տույինի տալիմա գիքը էտինիզ, վէ սիզ
տէ սալիլլէրինին մուվաֆֆագլիեէթի ի-
չուն՝ գաթան հասէտ չէքմէեինիզ. անլէ-
րին շաեանը սիթաիլ օլան հարաքէթլէրինի

տախիմ մէտհ ու սէնա իթմէլիսինիզ. վէ թահսինինիզ տախի, էյլլիյի քէմալը խօշնուտի իլէ պէեան, վէ ֆէնալըգ ճիհէթլէրինի իսէ սիեանէթլէ սէթր ու բինհան թիմէքտէն իսլարէթ պիր միւթալաաթը մաագուլէ իւզէրինէ օլուուն:

« Սիզտէն չօգ զիեաւտէ թէճրիւպէքեար օլան իշպու սալսուրտէ զապիթլէրին հուզուրունտա հիւքմ վէրմէ. անլէրին սէօզլէրինի իհթիրամաթը ֆաիգա իլէ տիյնէ. րէէյ ու էֆքեարլարընը իսթիֆսար էյլէ. թէտլլիւմիւնիւզ խուսուսունտա էհլի մէհարէթէ իլթիճա էտիսլ, վէ րէճիւլիեթի զաթիյէնիզլէ հուսուլ պուլան խուսուսաթը, անլէրին թէտսլիւրինէ հասր իթմէքլիյի աեւսլ աւտ իթմէ. վէլ հասըլ զապիթանը սաիրէ հագգընտա օլան իթմինանը գալպինի իսլալ, վէ եախօտ անլէր ալէյհինտէ հաստիւնիզի թահրիք ու իղֆալ գըլմագ իւզրէ, վուգու պուլան քիւլլիւ ֆիթնէկիրլիքլէրէ գուլագ վէրմէ, վէ անլէր իլէ էմնիեթ իւզրէ, վէ պիլա միւտահանէ կէչին, էյէր պիր ճիհէթտէ հագգընըզը զայ էթտիլէր տէյի պիլիւր իսէն, աչ գալպինի անլէրէ, վէ հագգընը իզհար ու պէեան իյլէ. իշպու հարաքեաթը ասըլանէնիզին քիւնհիւնէ վարըրլար իսէ, հագգընըզտա տիւչարը հայրէթ օլուրլար, վէ մէթալիւպինիզէ թէսլիւմ մէճպուրիեթինտէ պուլունուրլար. շաեէտ օ' տէրէճէ հագգանիեթլէրլէր օլմաեւսլ տա, հագգընըզը իպթալ էթտիքլէրի թագտիրտէ տախի, տօլաեւտան անլէրին հագգընըզըլարընը թէճրուպէ էթմիշ օլուր, վէ պու շէյ սանա պիր բիւչմանճալըգ օլարագ, պաշգա տէֆալար անլէրտէն իհթիրազը պուլունուրսուն. ալէլ խուսուս հէր եէրտէ թօխուսու նիզա սաչան պիր ճինս ֆիթնէկիրլէրէ, օրտուտա պուլունան զապիթլէր ալէյհինտէ օլմաեա քի շիքեաեէթ իտէսին: »

Պուրատա Մէնտօր իլալէյի մագալ պիրլէ, « իմսի պէն տէտի, թէպաասընը մէսուտ գըլմասը, վէ հիւքիւմէթի ճէտիտէսինի թէէսիս գըլտըլը էսնատէ,

եարամագ միւչալիլլիլէրինին վէ տէմպալատէմէրին իլգա էյլէմիշ օլտուգլարը իսթալարը թահիհէ չալըչմասը իչուն իդոմենէսէ մուսվէնէթ իթմէք իւզրէ պուլունտա գալաճաղըմ տըր: »

Օլ տէմտէ Տէլէմագ Մէնտօրա, իդոմենէսին րէֆթարը նահէնճարը հագգընտա թահգիրամիզ պիր հայրէթ իմա էտինճէ, Մէնտօր մագալը թէվպիլտտէ օլարագ օնա ճէվապէն, « Նէ' թէաճճիւպ չէքէեօրսուն, տէտի. էն պիւեիւք աւտէմլէր տախի զաթէն պէշէր տիրլէր, վէ հիւքիւմէթլէր իսէ, չար ճանիպլէրինի իհաթա իտէն տամը պիհիսապ, վէ մէճպուրի իզթիրապ իչինտէ, էլպէթտէ քի զաաֆիեթի պէշէրլիյէ էմարէլէրի կէօս թէրէճէք տիրլէր. վագաա իդոմենէս հէր նէ գատար պէյթի զանիմէթ ու թէքէպպիւր իչինտէ պիւեիւմիւշ իսէ տէ, իլմ իլէ բէրվէրտէ օլան գանիլը աւտէմանըն թախթընտա գուուտ էթմիշ օլսա նէֆսինի միւտահանէտէն հըֆօ իտէ պիլիւր իտի. կէրչի տօսթ տէյի պիլտիլի քիմսէլէրէ պիւթիւն պիւթիւն թէսլիւմ օլտու իսէ տէ, էն ազիւ մէլիքլէր պիլէ ֆէվգ էլ աւտէ իհթիրազլարը իչինտէ եինէ անլէրտէն իղֆալ օլունուրլար: Պիր մէլիքէ' մէէմուրին մուսվէնէթինէ միւհթաճ օլմամանըն զայրը միւմքին խուլլի պէտիհի, վէ հէր պիր շէյէ պիւզաթ եէթիշէմէէճէյինտէն, անլէրէ իթիմատ էթմէսի տէ զարուրի տիր. գալտը քի էթրաֆընը դուչաւտան զաթլարըն եիւզլէրինտէ բիւշէյի սէթր պուլունտուղու, վէ քէնտիսինի իղֆալ գըմնտա հէր նէվի մէքր ու տէսաիսի իսթիմալ իտէ կէլի օլտուգլարը ճիհէթլէ, հագգըլաթը հալլէրինի' աիտըլէրի գատար աննաեամագ: Ա' հ սէվիւլիւմ Տէլէմագ. քեսնքի սիզ պու ֆէնալըգլարը, իլէլ ալսըրիհի թահթը թէճրիւպէեէ ալմաեա իտինիզ. զիրա ինսան գըսմընտա, Նէ' քէնտիլէրինտէն ինթիզար օլունան ֆագիլէթ պուլունուր, Նէ տէ վէքեալէթ. անլէրի հէր նէ գատար թէտգըգաթը ալիգէ իլէ թէֆթիլ իթսէք եինէ տախիմ ալտանըրը: էն էյի աւտէմ-

լէրի պիլէ, մէնաֆիլի ումումիլէեէ օլան իղթիգալէրի տէրէճէսինտէ թէհզիպ իտէ պիլմէք իհթիմալտէն տէյիլ տիր, նիշուն քի անլէրտէ տախի հէր հալտէ իսրար, իիթիլաֆ, վէ մուգապլէյի հասէտ պու- լունաճաղընտան, թէսքինլէրի՝ վէ տախ- ռէյի իսթիգամէթէ իտխալլէրի սայքի նա գապիլի իմքեան տըր:

« Պիր մէլիքին թահթը իտարէսինտէ պուլունան թէպասսը նէ՝ գատար չօգ օլուր իսէ, օ՝ գատար տա մէհմուրինէ միւհթաճ տըր քի, պիղգաթ իֆա իտէ- մէեէճէյի խուսուսաթը, անլէրին վասը- թասըյլա իքմալը իճրա էթտիրսին. մէ- մուրիեթտէ իսթիլատամ էթմէք իւզրէ նէ՝ գատար ատէմէ իհթիեաճը վար իսէ, անլէրին ինթիիսալը պապինտէ տախի օ գատար խաթա թէհլիքէսինտէ պու- լունաճաղը թապիլ տիր. պիր մէլիք իւ- ղէրինէ, պու կիւն սիւրէթի զալմանէ տէ հաքիմիք իտէն զաթ, եարըն ան- տէն ֆէնա հիւքիւմէթ սիւրէր, այնը խաթաեա տիւշէր, վէ էլինէ ֆուրսաթ կէչմէտէ իսէ, անտէն տէ պէտթէրինի իճրաեա ճիրաթ իտէր: Պիր ճիւզի պէ- լաղէթ իլէ միւմթէզիճ պուլունան սա- տէլիք հալի, քիւլիւ նօգսանիլէթի թա- պիլէեի սէթր ու իսֆա, վէ պիր տիրա- եէթ իմա պիրլէ, ինսանը՝ հէր պիր մէ- մուրիեթտէ շաեէսթէ կէօսթէրիր. ֆի- րասէթի՝ թէճարիսի մասսուպէեէ սէվգ, վէ պիւեիւք պիւեիւք նէվազըսը գահիրէ իխրաճ իտէն շէյ հիւքիւմէթ տիր:

« Ուլուլուգ՝ հէր պիր շէյի իրի կէօս- թէրէն բէրթէվուգ ճամլարա պէնգէր. պինա պէրին օ եիւքսէք մէհմուրիեթլէր- տէ հէր գուսուր սիւեիւք կէօրիւնիւր. վէ օրատա ճիւզիաթտան իպարէթ օլան շէյլէր տախի, պէլիեէյի ազիմէ ինթաճ իթմէքտէ, վէ էն խաֆիֆ գուսուրլար պիլէ էչէտտ ֆէնալըգլարա սէպէպիեթ վիրմէքտէ պուլունուր. պիւթիւն ալէմ տախիմա պիր ատէմէ կէօզ տիքիպ տէնէր, վէ հալինի շիտտէթլէ մուհաքէմէ իտէր. պունու եափան՝ օլ պապտէ թէճրիւպէ- սիլլէր, անըն միւշքիլաթը ահվալինտէն

պիսապէր պուլունտուգլարընտան, պէ- շէրիեթին մա ֆէվգինտէ տիր զանըյլա պիր քէմալէթի ֆէվգէլատէ թալապ ի- տէրլէր:

« Պիր մէլիք, նէ գատար տա էյի վէ գէքի օլսա, եինէ ինսան տըր, վէ ազլ ու ֆազիլէթի տէ հուտուտ ալթընտա. անըն տա զալիպ կէլէմէեէճէյի արզու վէ հասէլէրի, հիտտէթ վէ ատէթլէրի պու- լունուր. չար ճանիպինի՝ մէնֆաաթբէ- ռէսթ ու մէքքեար քիմսէլէր իհաթա ի- տէր իտույինտէն, արատըղը մէնպաի մուսվէնէթի պուլաւաեըպ, պազի նէֆ- սինճէ, վէ պազէն տախի մաեթթինտէ պուլունան մէհմուրին միւնապալարը սէպէպիլէ, պէհէր կիւն խաթաեա ուղրամադտա, վէ պիրիսինի թասհիհ ի- տէր իթմէզ տիլէրի իչինէ իլգա օլուն- մադտա պուլունուր, պու տուր իշթէ էն ազիլ վէ ֆազիլ մէլիքլէրին թէրճէ- մէյի հալի:

« Պիր մէլիքին՝ պիտաեթի հիւքիւմէ- թինտէ վէլէվ քի նախաճ սիւրէթտէ տա- խի օլսա, իլալա էթմիշ օլտուղու խու- սուսաթըն թէճտիտ ու իքմալը իսլահինէ միւտտէթի մէտիտէ տէվամ իտէն են էյի միւլիւքիեթլէր գէմանը պիլէ, պէղաեթ նա միւսաիտ վէ դայրը քեաֆի տիր. իշ- թէ պու վէճէլէ քիւլիւ ֆէլաքէթլէր հիւքիւմէթէ միւլհագ օլաճաղընտան, զաաֆիեթի պէշէրլէ տախի օ՝ միսիլու պարը կիրան ալթընտա էզիլիր գալըր. պինաէն ալէյի մէլիքլէրի աճըմադ, վէ անլէրէ տէրտաշ օլմադ լեաղըմ կէլիր. անլէրին՝ հիսապսըզ իհթիեաճաթ թահ- թընտա պուլունան նիշէ թէպասանըն վա- զիֆէյի նէզարէթլինի տէր իւհտէ իթմիշ օլմալարընա, վէ հիւսնիւ իտարէ արզու- սունտա պուլունանլարընա իսէ, խալգըն՝ օ՝ նիսպէթտէ իղթիրապը գալպ վէրիր օլմասընա մէսնի, հալլէրի շաեանը թէէ- սիւֆ տէյիլ՝ մի տիր, աչըգ սէօյլէե- լիմ. ինսան զըսմը՝ թըպը քէնտիլէրի կիպի միւհթաճը մուսվէնէթ օլան պիր մէլիք իտարէսի թահթընտա պու- լունմադտան նաչի, էն գիեատէ աճըն-

մասեա շահան տըր- զիրա ճինսի պէշէրի իսլահ իթմէք իւզրէ իլահլար լեազըմ ը- տը: Գալտը քի, զաիֆ՝ վէ գուսուրուան զայրը սալիմ օլան ինսան ճինսինտէն պուլունուզլարը թագտիրտէ, պիր չօգ գատար տա պօզուգ, վէ հիյլէքեար խալ- գը իտարէնէ մէճպուր վէ մէճմուր պու- լունան մէլիքլէրին թէճսիւֆէ շահան օ- լան հալլէրի տախի, թէպաատան հիչ կէրի գալմազ: »

Տէլէմազ՝ Մէնտօրուն սէօզլունիւ քէ- սէրէք, « Իգումենէս, տէտի. խաթանա- սը երւզլունտէն կիրիտտէ էճաատընտան մէվրուս հիւքիւմէթի զայպ էթտի. վէ էկէր սիզ օլմասա իտինիզ, իքինճիսինի տէ Սաղենտտէ զայպ իտէճէք իտի: »

Ճէվապէն « Էվվէթ, տէտի Մէնտօր. վազասա օ՛ էն պէօյիւք գուսուրլարտա պուլունտու, լաքին տիրիշ պիւթիւն Եունանիսթանտա, վէ մազիեատէթուն թէգատտիւմ էթմիշ պուլունան միլէլ մի- եանընտա արաեընըզ տա սէյեաթը վա- իրիմէն ուզրամատըգ պիր մէլիք պու- լունուզ պազալմ. մուազգամ գաթլա- րըն միզաճ ու միւթատլարընտա էօյլէ գուսուրլարը պուլունուր քի, քէնտիլէ- րինի չէքէրլէր ալա պիւտիյինէ կէթիւ- րիւրլէր, վէ ճիւմլէտէն մէմուռ հ սանը- լանլարը իսէ, խաթալարընը թանըմազ պէսալէթինէ մալիք պուլունուզ տա, թասհիհինէ սայ իտէնլէրի տիր: »

« Եունանիսթան միւլիւքիւնէ իսլրէթի իմթիսալ օլան իւլիսի ազիւմ բէտէրինիզ զաաֆիեթ ու նօգսանիեթտէն խալի՞ մի իտի տէեի պիլիրսինիզ. պէհէր ատը- մընտա էկէր անա Աթենաս տէլալէթ էթմէմիշ օլտա, գաչ տէֆալար թէօքէչէ- ճէք. վէ էյլէնճէսի օլմուշ օլտուզու պալս- թըն՝ տիւշար էթտիյի թէհալիք ու մէ- մանի ալթընտա էզիլէճէք իտի: Աթենաս անը՝ շան ու շէրէֆէ ֆազիլէթ թարիգի իլէ մազհար գըլմազ իւզրէ, քէրարէն մէրարէն զապթ ու իսլահ էյլէտի: Էկէր պատէմա պիտտարաթ ու սալթանաթ ի- թաղէտէ հիւքիւմէթ սիւրմէսինի միւշա- հատէ իտէր իսէնիզ, հէր հալտէ գուսուր-

տան սալիւմ պուլունուր զանն իթմէեի- նիզ: Եունանիսթան, Ասիա, վէ պիւ- թիւն ճէպարի էհալիսի անա քիւլլիւ նէ- վազըսը իլէ պէրապէր հայրան գալտը- նիշուն քի խասախի մախսուսէյի բիւր զէքեա, նօգսանիեթի պէշէրիյէնի սէթր իտէր: Էկէր կիւնիւն պիրիսինտէ անըն տիրտարընա նալի օլուր, վէ հազգընտա իզհարը հայրէթլէ հարաքէթինէ իմթի- սալ ճէհտինտէ պուլունուր իսէնիզ, սիզ տախի նալիլ սէատէթ օլմուշ օլաճազ սընըզ տըր: »

« Եւ՛ Տէլէմազ՝ զէվաթը մուազգամա- տան հուսուաու գուտրէթի պէշէրի- յէնին մա ֆէվգիւնտէ պիր շէյ արամա- մազըզը իթիեատ գըլ. պիլմիշ օլունուզ քի, թէճրիւպէսիզ շէպապէթ՝ զէհապը խօտսէրանէ իլէ, նէֆու՛ վաճիւլ իւլ իմ- թիսալ պուլունան քիւլլիւ իսլրէթլէրտէն թէնէֆիիւր էթտիրէրէք, նագապիլի շի- ֆա օլան պիր սէրքէշիք իղֆալաթընա տիւշիւրիւր: »

Բէտէրի ալիգատէրինիզ՝ հէր նէ գա- տար մէրտի միւքէմիլ օլմասա սիլլէ, անը սէվմէյէ, քէնտիսինի թէքրիւմ, վէ հարաքէթինէ իմթիսալ էթմէյէ պօրճլու օլտուզունուզ կիպի, պազը խու- սուսաթտան աօլաեը թագպիհ էթմիշ ի- սէմ տէ, իգումենէս հազգընտա սիզին եինէ իթիգատը պալէաթէրինիզ օլմալը տըր. զիրա պու զաթ՝ թապէն սաֆի տիլ, պէղաեթ տատիլ, սախի, վէլիլ- նիմէթ, վէ տէ ճէսարէթի գալպիյէճէ քեամիլ տիր. հիյլէքեարըզըն ֆարգըն- տա օլուր օլմազ տամէնքէշի իճթինսալ օլարազ, պիր հալը սէրպէսթիյի թապի- յի իլէ հազգանիեթէ իթթիպա իտէր, քիւլլիւ խասախի խարիճիյէրինին միւ- քէմիլ, վէ մէսնէտինէ մուվաֆըզ օլտու- զու իլէ պէրապէր, գուսուրունու իթի- րաֆ գըլմընտա մալիք պուլունուզու խալիսէթ՝ քէնտիսինի շէտիտէն թէվալիս իթմէլիյիւմ իչուն իսլարազ իտէկէլտիյի օ՛ մահճուպիեթ ու մուսապէրէթ, վէ նէֆուինէ զալէպէ պիրլէ ալէնէն թասհի- հի գուսուր իթմէք իւզրէ իզհար էթտի-

յի օ՝ ճէնապու ալեսալէթ, միւսկալի թագ-
ալի՛հ օլան քիւլլիւ հալինէ միւրաճճահ
թուլթուլուր, վէ իշթէ անլէր՝ իդոմենէ-
սին հազըգաթէն ալիւ զաթը մուսպզամ
օլտուղունու րանա իմա իթմէքտէ պու-
լունուր. սլազէն՝ իգալալ եարտըմը, պա-
զէն տալսի ալիւ տիկէրինին նաոհաթը,
ահատտան ալիւթինին խաթատտան մասուն
գըլա ալիւր իսէ տէ, թուլ միւտտէթ
միւտահանէեէ ալըշմը օլան ալիւ մէլիքի,
թարիգի իսթիգամէթէ իտիալ իտէճէք
չէյ՝ անճագ ֆազալիլի ֆէվգ էլ ատէ
տիր. պու եօլտա տէրրէնէ ալիւմէք հիչ
տիւլմէմէքտէն էվա սանըլըր:

«Իդոմենէսին թագաիրաթը վագըասը,
մէլիքէրտէ սայ քի ալէսսէվլիյէ մէվճուտ
իսէ տէ, անըն իսլահը խաթա գըմնընտա
օլան հալի՛ ալիլի չօզլարընտա մէֆգուտ
տուր: Պէն՝ ալէյհինտէ սէօզ սէօյլէտի-
յիմ սըրատա, միւսաատէլի պուլունտու-
ղու իչուն թէաճիւպիմի թուլթամազ օլ-
տուլ. սիզ տէ անա հայրէթէչ օլունուզ
եա՝ Տէլէմագ. պու նասիհաթը վէրլիմ
անը թաաղիմտէն զիեատէ, սիզին մէն-
ֆաաթընըզ իչուն տուր:»

Մէնտօր պու միւքեալէմէ իլէ ախէր-
լէրի հազգընտա, վէ խուսուսիլէ խա-
րէրի պիլի տէսթանըն զազալիլի բիւր
մէհլէքէ, վէ միւլքիլէսինի տէր իւհտէ
իտէն գէվաթ ալէյհինտէ գուսուրպին օլ-
մազըլըն, նէ տէրէճէ միւզիլըր, վէ հազ-
սըզ շէյ օլտուղունու Տէլէմագա թէֆ-
հիմ էլլէտի. վէ միւթէագըպէն «Արթըգ
եօլճուլուղունուզուն վագթը կէլտի. վա-
րընըզ սազըլըզա տէեիպ, վէ իլավէթէն
«Ավտէթինիզէ ինթիգար իւզրէ օլուրուլ
սէվիլիլիմ Տէլէմագ, չուրասընը գիքը
էտինիզ քի, իլահլարտան խազի իտէն
քիմէնին, ինսանտան գօրգաճագ հիչ
ալիւ շէյիսի օլմազ. վագաա թէհալիլի տ-
գիմէեէ տիւշար օլաճագսընըզ տըր էմ-
մա, ալիլէսինիզ քի Աթենաս հիչ ալիւ վա-
զըթտա թէլը իթմէեէճէք տիր սիզի»
տէր իտի:

Պու սէօզլէրին արգասընտան, Տէլէ-
մագա՝ Աթենաս ուղրունտա տըր կիպի

կէօրիւնտիւ, վէ մուլաթապըն՝ քէնփի-
սինի իթմինանը գալպ իլէ մալամալ իթ-
մէքիւլրէ, իլահէ օլտուղունու պէլքի տէ
թէֆէհհիւլ իտէ ալիլի իտի, լաքին ի-
լահէ՝ Մէնտօրուն զիքրինի զիհինտէ ի-
գազ իթմէք իւզրէ, շէօյլէ սէօյլէտի:

«Էվլատըմ՝ սիննի սէսալէթինիզտէն
պէրու, սիզի բէտէրինիզէ մանէնտ գէ-
քեալէթ ու շէճաէթ իլէ թէվսիֆ գըլ-
մագ իւզրէ, տէրքեար օլան զայրէթ ու
իհթիմամըմ խաթըրտան ֆէրամուշ գըլ-
մանընըզ. բէտէրինիզին իպրէթի ալիլէ-
սինէ, վէ եախօտ գալպինիզէ թէհսիր
էթտիրմէլիլէ ճէհտ իթտիլիմ մէպիեէթի
մախսուսէլէրինէ մուղաիր հիչ ալիւ շէյ
եափմանընըզ:»

Օլ տէմ խուլըլիտի սէմա թուլու ալիլէ,
րուսու ճիպալը՝ թըլեաաֆթէյի չօլէ իթ-
մէքտէ իքէն, մէլիքէր՝ Սաղենտաէն ալիլ
խուլուճ ճիվարը շէհիրտէ օրտուլար
գուրմուշ օլան ասաքիրէ գալուշտուլար.
վէ քեաֆթէյի էրքեանը հարպ իլէ ալիւ-
լէշէրէք մահալը մուհարէպէեէ ալիլ օլ-
տուլար. ալիւթիւն սահրատա սինանը
հարալա փարլամագուա, գալգանլարըն
եալըրտայընը կէօզլէր գամաշըրմագ-
տա, վէ ալիւ սահապը զուպար իսէ, թա
րէյվէսթէյի ասիւման օլմագուա իտի:

Իդոմենէս իլէ Մէնտօր՝ միւլիւքիւ
միւթթէհիտէի թէշէի ալիլէ, սուրու
շէհիրտէն մըգուարը քեաֆի թէպէյեիւտ
էթտիքտէն սօնրա, թարաֆէյն եէքտի-
կէրինէ տօսթիւեթի սահիհէ էմարէլէրի
կէօսթէրէք վէտալաշըպ ալըլըլար:

Միւլիւքիւ միւթթէհիտէ ալիլ քիւլլիլէ
մուղաիրինի մէհմուլ իտէր իքէն, իդո-
մենէսին ինսանիւթէրվէրլիլէն քէմա-
լէն իգնա օլարագ, պագայը սուլճ ու
սալահ իչուն սալա շիւպհէլէրի գալմա-
տը. զիրա անը՝ հիսսի թապիլիսի իլէ օլ-
մաեըպ, իլա գափըլընը օլտուղու զաւո-
տար ֆիթնէկիւլէրին մէշվէրէթինէ կէօ-
րէ էօյլէրլէր իտի. Օրտունուն թէքմիլէն
աղիմէթինտէն սօնրա իդոմենէս Մէնտօ-
րու ալըպ, շէհիրն հէր թարաֆընը կէզ-
տիրտի. «Շիմտի պագալլիմ քի, տէտի Մէն-

տօր. տէրունի չէհրտէ վէ խարիճոտ նէ
գատար նուֆուսունուզ վար տըր. վէնէ
մըգտարը էհլի գիւրրա օլտուղունու ան-
նամագ իւզրէ անլէրի թատտտ գըլա-
լըմ. արագինիզին՝ սէնինի միւթէտիլէտէ
նէ գատար հընթա, շարապ, վէ բուղէ-
նի գէյթ, մէ մահսուլաթը միւֆիտէյի սա-
իրէ վէրի օլտուղունու արաշտըրալըմ.
պունուն իլէ աննաշըլըր քի, պագալըմ
միլքինիզ՝ էհալիյի մէսքիւնէսինէ քիֆա-
նէթ իտէճէք տէրէճէտէ մահսուլ վէրի-
նօրու, վէ ֆազլասը օլուպ տա էճանիպ
իլէ միւֆիտ ախզ ու իթալար եափմագ-
լըգ գապիլ օլա պիլէճէք մի տիր. քէզա
թէֆթիլ իտէլիմ քի, նէ գատար սէֆաի-
նինիզ վէ թաիֆէլէլէրի վար տըր. գիրա
պիր հիւքիւմէթին գուտրէթի պունլար
իլէ էօլլիլիւրի»

Պունու տէերիպ թէրսանէերի գիւնարէթէ
կիտէրէք, մէվնուա սէֆինէլէրին տէ-
րունլէրինէ գատար կիրտի, պէհէրինին
լաճիլէթթիճարէ գանկը մէմէքէթլէրէ
սէֆէր իտէր օլտուղլարընա, իսրաճաթ
ու իտխալաթըն էնվաինէ, վէ էսնայը սէ-
ֆէրտէ վուգու պուլան մէսարիֆաթըն
մըգտարինէ, վէ թիւճճարանըն եէքտի-
կէրիլէ նէ միւսպտէլէ իտէր օլտուղլա-
րընա քէսպի վուգուֆ իլլէտի: Վէ աու
ու հագգանիէթ տալրէսինտէ օլուպ
օլմատըլըն, վէ շէրաթի լեաղըմէսինին
քէմալը էմինիէթ իւզրէ մուհաֆագա օ-
լունուպ օլունմատըլըն աննամագ իւզ-
րէ, պէյն էթ թիւճճար ճարի օլան մուգա-
վէլաթը պիյ ու շիրանը տա թահգիգ գը-
լար իտի: Հաքէզա ֆէվգ էլ հատտ մէն-
ֆաաթթէրէսթլիլէ էքսէրի գուտրէթ-
տէն եօգարը իլլէրէ սալտըրան թիւճ-
ճարան իֆլասիւնէթլէրինին էօնիւնիւ ալ-
մագ իւզրէ, զարգասը սէֆինէ, վէ գա-
ղայը ումուրու թիճարէթի սաիրէ հագ-
գընտա տաթի իսթիհսալը մաալիւմաթ
էթտի: Քեաֆֆէյի իլլանը իֆլաս իտէն-
լէրին վուգուի իֆլասը հիլէքեարլըգլա
օլմասա պիլէ, թագսիրաթլարընտան, վէ
քիւսթալըգլարընտան նէչէթ իտէճէ-
յինտէն, միւֆիլիլէրին շէտիտ ճէզա իլէ

միւճաղաթ օլունմատընը թաալիլա, վէ
նըզամաթը ֆէվգ էլ առէ թէէսիսիլէ
իֆլասիւնէթ ճիհէթինի քիւլլիւնէն թա-
սիլ էթտի: Թիւճճարան իւզէրինէ էմթա-
յը ախզ ու իթալարը, քեար ու գիւն-
լարը, մէսարիֆաթ վէ մուամէլաթը վա-
գատարը հիսապընը ալմագ իւզրէ հա-
քիլէր նասալ իլլէտի. ախէրինին մալինի
գաթան թէհլիքէէէ գօմագլըզա պիր
քիմնէնին ճէսարէթ իտէմէզ օլտուղու
կիպի, քէնտի վարիւնէթլէրինին տէ անճագ
նըսթընը իւզայը թէհլիքէ իտէ պիլիլէր
իտի. շու գատար քի գուտրէթլէրինին
թաալիգ իտէմէտիլի մուամէլաթը, ագ-
տը շիրքէթ իլէ իճրա գըլարլար, վէ ճէ-
զասընըն շիտտէթինտէն տօլանը գապիլի
իսլալ օլմանան նըզամաթը ճարիյէսինի,
հէր հալտէ սըգը թութմագլըզա մէճ-
պուր օլուրլար իտի. մա մաֆիհի ու-
մուրու թիճարէթ պապինտէ քէմալը սէր-
պէսթիլի հալ հիւքմիտուպ, վէ թաիֆէյի
թիւճճարան տէյիլ քի եալընըլ թէքէլ-
լիւֆաթը միրիյէ ալթընտա թագէիգ օ-
լունմամագտա պուլունուր, իլլա միւ-
ճէտտէտէն պիր գալմ թիճարէթինի Սա-
ղէնտէ ճէլպ իտէն թիւճճար, միւքեա-
ֆաթա պիլէ մագհար օլուր իտի,

Իլթէ պէօյլէլիքէ էյեամը գալիլէ զար-
ֆընտա հէր թարաֆտան խալգ՝ ագըն
ագըն օրտեա գօշուշուրլար իտի. շէհրին
ումուրու թիճարէթի՝ տէնիզ ճէզր ու
մէտինէ, վէ էմվաճը տէրեանըն պիր պի-
րի իւզէրինէ տիլիլիլ գապարըր իտույի-
նէ միւշապիհ օլարագ, քիւլլիւ խաղաին
օրասընա ճէմ օլուր, վէ հէր նէվի էմ-
թաա սէրպէսթճէ իսրաճ օլունուպ, իտ-
խալաթ քեամիլէն միւճիպի ֆաիտէ, վէ
իսրաճաթ իտէ միւթէգապիլէն ճալիպի
սէրվէթի սաիրէ օլմագտա պուլունուր
իտի: Տէրունի լիմանտա պունճա ագվամ
ու միլլէ իւզէրինէ հէյէթի միւճէսսէմէ-
սիլլէ ատալէթի պիլթարաֆի հիւքմ ի-
տէր, վէ մէվնուա օլան մուամիլիէթ՝
էմինիէթ վէ հագգանիէթ տաթի սա-
նըրսըն քի օ՝ միւրթէֆի վէ միւթէքէպ-
պիր գուլլէր իւզէրինտէն պիլաալը սաի-

րէ թիւճճարանընը օրաեա չէքէր իտի . պու թիւճճարար եա՛ պէհէր կիւն աֆի-
թապըն՝ շիւքէմի պահրտան պիլ խուրուճ
եիւքսէլիւ օլտուղու շարդ գընըլարըն-
տան , վէ եախօտ՝ շէմսին թաապը հա-
րաքէթտէն գուրթուլարագ մատէրինէ
գաւղուշուր պուլունտուղու օլ պահր
մուհիթի քէպիրտին կէլիւր , վէ կօեա
քէնտի վաթանլարը տըր կիպի Սաղենու-
տէ ըէֆֆահը հալ վէ էմնիեթի պալ
իւզրէ էօմր կէշիթի իտիւր :

Սանիկն Մէնտօր՝ տէրունի շէհիրտէ օ-
լան քեաֆֆէյի մախգէնլէրի , սանաաթ-
քեարլարըն իշ մահալլէրինի վէ ումու-
մա մախսուս պուլունան մէյտան եէրլէ-
րինի կէզիպ , իշլէրինէ իսրաֆ ու թէնա-
իւմ իտխալ իտէ կէլէն քիւլիւ էմթտայը
էճնէպլէյէի մէնն էթտի . վէ հէր քէսին
հալլի հալինճէ էլպիսէսինի , էթիմէսինի ,
վէ տէրէճէյի իթիպարըյլա էշեա ու մէֆ-
րուշաթը պէյթիյէսինի թաեին էյլէտի .
վէ հէր նէվի գէր ու սիւմ թէշէինաթը
ըէֆ պիրլէ իգոմենեսէ շէօյլէ սէօյլէտի .
« Թէպաանըզըն մէսարիֆինի թաատիլ
իթմէք իշուէն էվվէ էմիրտէ պիզգաթ սի-
զին իրաէյի իպրէթ իյլէմէնիզ լեազըմ կէ-
լիւր . վազաա սիզէ իշթիշամը հիւքմրա-
նիեի տէպտէպէլի կէօթէրմէք ֆարզ իսէ
տէ , անըն իշուէն , էթրաֆընըզը գուշատան
մէվաքիպի միւսթահֆըզէ , վէ մէհմուրինի
սաիրէ քէսրէթի քեաֆի վէ վաֆի տիւր . իւ-
զէրինիզէ՝ ինճէ եուն իբիյլէ մէնսուճ էր-
զէվանի պիր գափուլթ ալսանըզ էլ վէրիւր .
էրքեանը տէվլէթինիզ տախի օ՛ եունտան
իքթիսա էտիպ , լաքին սիզինքի կիպի
զէհէրի իյնէ իլէ իշլէնթիլի օլմասըն , վէ
ըէնկի տէ սիզինքինտէն ֆարզը օլսուն .
սունուֆու էհալինին էլպիսէսի գէր ու
սիւմ վէ միւճէվէէրաթտան խալի օլարագ
եէքտիկէրտէն պաշգա պաշգա ըէնկէրիյ-
լէ թէֆէրրիւզ էթսին . վէ պուլարըն
տէրէճէսինի , պէ հէր սիւսիլէնին գաուր
ու հայսիեթինէ կէօրէ սիզ քէնտինիզ
թաեին էտինիզ :

« Էշրաֆը գաուրմէյի ասըլգատէկեա-
նիեի սընըֆը իւլէաեա թէվճիհ էյլէ :

զիրա անլէրին մին էվվէլինտէն պէրու-
նալիլ ըիւթպէյի պալէա օլմագտա պու-
լունմալարընա մէպնի , մէսալիհի տէվ-
լէթտէ տիկէր իպրագը ասարը քեար-
կիւզարի գըլանլար , վէ մէհմուրին սը-
նըֆընտա պուլունանլար քէնտիլէրինին
անլէրտէն կէրի գալմալարըն չօգ կէօր-
մէզլէր . հէմիայէ օլմաեանլարըն՝ անլէ-
րէ նագարը թէհամիւլտէ պուլունմագ-
լըզը գօրսունմամալարը իշուն , միւսթէ-
հագգ օլանլարընա սըգ սըգ ըիւթպէյի
պալէա թէվճիհ պիրլէ , տէրէճէյի լիւ-
գաթլարընը թանըմամագլըզա ալըշտըր-
մըշ օլմամանըզ , վէ ֆուրսաթը իգպալը
սուի իսթիմալ իթմէք իսթէմէեյնլէրին
իթիտալընը թահսին պուեուրմանըզ քեա-
ֆի տիւր . զիրա հասէտտէն էմին պուլու-
նան փայէ՝ միւտտէթի մէտիտէտէն պէ-
րու ճէտ պէ ճէտ մէվրուս օլանլար տըր :

« Էհէր ասարը մէշհուրէ ասհապընը
թաճլար վէ սանէմէր իլէ թագսիր ի-
տէր , վէ սիւլալէլէրի ասալէթինէ մէպ-
տէ գալտ իյլէր իսէնիզ , ումուլիեի՝ թա-
րիգի մէզիեթէթէ թէշվիզ , վէ հիւսնիւ
լըտմէթի տէվլէթ զայրէթինէ սէվզ էթ-
միշ օլուրսունուզ :

(Պագիսի սօնրա)

ՖԻԹՈՒՀԱԹ ՔԵՄԵՐԻ

Մենէյի միլատիյէնին 70 ինտէ Ս. Երուսաղէմին Բոմալըլար թարաֆըն-տան իսթիլա օլունտուղու էսնատէ, Բոմա ասաքիրի Վէսպասիանոսու իմ-բէրաթօր նասպ էտիպ, վէ օ տախի ֆէրզէնտի Տիտոսու օրտու գօման-տանը թաեին իտէրէք Բոմանա ալ-տէթ էյլէմիշ իտի:

Պատէհու Երուսաղէմի զապթ ու թէսիսիր պիրլէ Տիտոսուն տախի Բո-մանա ալտէթ էյլէմէսինտէ, օլ վադ-թըն տաէթի իւգրէ Բոմալըլար՝ Վէս-պասիանոսուն վէ Տիտոսուն շէրէֆի իշուն ըէամի պուրատա վազ օլունան միւքէլէֆ ֆիւթուհաթ քէմէրինի իպ-նա էյլէտիլէր:

Պու մէշհուր քէմէր Եունանիսթան-

տան ճէլպ օլունան մէրմէր թաչլար իլէ ինչա օլունմուշ, վէ իչ թարաֆը-նա իսէ, ֆիւթուհաթ ալալը իլէ պէ-րապէր, Երուսաղէմուն իղթինամ է-տիլէն էնվալ շէյլէրին ըէսիմէրի օ-եուլմուշ օլտուղու տէրքետար տըր:

Բէամի հէման պունա փէք եագըն օլարագ պիր ֆիւթուհաթ քէմէրի տախի Փարիստէ, վէ ճօն Մաքէ նամ Ամէրիգալը զէնկին մոտէնճինին գօ-նազը գարչըրնաա վար տըր:

Մէրգուլ ճ. Մաքէնին շու եագըն-լարտա պիր զիեաֆէթտէ « էկէր հիւ-քիւմէթ՝ գօնաղըմըն նէղարէթինէ մանի օլան իշպու քէմէրին հէտմինէ մուվաֆֆագաթ կէօսթէրսէ, պիլրի-զա 200 միլէօն ֆրանգ թաղմին էտէ-րիս» տէմիշ օլտուղու մէրվի տիր:

Շ Է Ր Ա Ի Թ Մ Ա Ի Խ Թ Ա Ր

- 1 ՖԵԼԷՅԻՆ իւշիւնճիւ ճիւղի նիւսիւէլէրի տախի բէյ տէր բէյ նէշր օլունա-
րազ 30 ճիւզէ իպլաղ օլունաճազ տըր :
- 2 Ապօնման պէտէլի բէշին օլարազ 4 ատէտ սիմ մէճիտիյէ օլուպ, թաշ-
րալար իշուն բօսթա փարասը ալընմաեաճազ տըր :
- 3 Ապօնէ եազըլմազ արզոն իտէն գէվաթը քիրամըն Պէօեիւք Եէնի խան-
տա իւսթ գաթտա 33 ճօմէրօլու օտաեա միւրաճաաթ իթմէլէրի, վէ
մէքթուպլարըն տախի Յոմհաննէս Յ. Պալըզճեան իսմիկէ օլարազ
գիքր օլունան օտաեա իրսալի լեազըմ տըր :
- 4 Պէհէր նիւսիւսի 3 ղուրուշա վէ միւհիւրլիւ օլարազ անճազ օտասըն-
տա սաթըլըր :
- 5 Մէզքիւր օտատա հէր նէվի էվրազը տաալիյէ, թիւճճարիյէ վէ տէֆա-
թիւրի մուհասէպէ, վէ վարագայը սաիրէյի միւթէնէվվիա եազըլըր ,
մամաֆիհ ՖէԼԷՔ ապօնէլէրինէ պու ճիհէթլէրտէն տօլաեը խու-
սուսի իքրամլար օլունուր :
- 6 Վէ հաթթա տէվաիւրի ըէսմիյէտէն հէր նէվի գուեուտաթ իխրաճը, վէ է-
վամիր թահսիլի, վէ վէքեպլէթ, բրօթէսթօ վէ հաճ կիպի մուամէլա-
թըն իճրասը իլէ, հէր տիւրլիւ տաափինին քէմալը էմնիեթ վէ ինթի-
զամ թահթընտա օլարազ իճրայը մուհաքէմէ վէ մուսասէմէսի զըմ-
նընտա էմնիեթի զաթլար վէ ալօզաթլար թաննի, վէ հէր կէօնէ
մէսուլիեթլէրինին թէէմինի թէահհիւտ գըլընըր :

Ի Յ Լ Ա Ն

Ֆէլէյին իւք սէնէլիք 24 ճիւզիւ ճիւղէնմիշ օլարազ	60
Իքինճի ճիւտի քէզա	60
Մէպահիսի միւթէֆէրրիգա ալընճա թապ էթտիւրիլէրէք	40
Սէատէթի ինսանիյէ պահսը պիթ թէֆրիգ ճիւղէտիլէրէք	6
Գայյսէրիեճին ամիգ գօճապաշըլըղընըն իւք ճիւզիւ քէզա ալընճա ճիւղէտիլէրէք	6
Վէ գավաիտի նազըլ հուրուֆուն ալըր ըիսալէսի	3

ղուրուշա սաթըլմագտա տըր :